

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ВК4. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ ТУРИЗМУ
(вибірковий)

Спеціальність	ІЗ Туризм та рекреація
Освітня програма	Туризм
Ступінь вищої освіти	другий (магістерський)

Розробник:

(підпис)

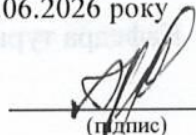
Лариса ЄПИК, к.іст.н., доцент

(ім'я ПРИЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто,
схвалено та
затверджено на
засіданні
кафедри туризму

протокол №16 від 10.06.2026 року

Завідувач кафедри

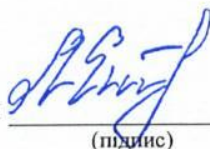

(підпис)

Олександр КОВАЛЕНКО

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Погоджено:

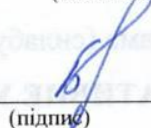
Гарант освітньої програми

(підпис)

Лариса ЄПИК

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

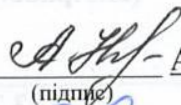
Декан факультету, де реалізується ОП

(підпис)

Наталія БОЛГОВА

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Анна НОВИКОВА (додається)

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(підпис)

Лідія ДЯЧЕНКО (додається)

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Марія Бараненко

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Безпека життєдіяльності у сфері туризму			
2	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму			
3	Статус ОК	Вибірковий			
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	-			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)	ОПП Туризм Спеціальність ІЗ Туризм та рекреація			
6	Рівень НРК	7			
7	Семестр та тривалість вивчення	ІІІ семестр, 15 тижнів			
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна/заочна форма навчання			Самостійна робота денна/заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	Лабораторні	
		20/2	30/2	-	
10	Мова навчання	українська			
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Спик Лариса Іванівна, к.і.н., доцент, доцент кафедри туризму, кабінет 211e			
12	Контактна інформація	Ел. адреса: larusyabarabash2017@gmail.com			
13	Загальний опис освітнього компонента	Теоретична та практична підготовка магістрантів спеціальності «Туризм та рекреація» щодо опанування основних засад безпеки життєдіяльності в туризмі, постулатів і категорій безпеки туризму, тенденцій розвитку безпеки життєдіяльності галузі туризму в сучасному світі, механізмів і технологій її забезпечення, ролі і місця права в цьому процесі.			
14	Мета освітнього компонента	Забезпечення майбутніх фахівців низкою теоретичних знань, практичних навичок і вмінь в галузі управління безпекою життєдіяльності (ризиками) в туристичній діяльності.			
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОПП	Передумови відсутні			
16	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час вивчення ОК передбачає самостійне виконання практичних, тестових та інших завдань у визначені строки. Не допускаються плагіат, списування, фальсифікація результатів, використання чужих робіт без належного посилання. Використання інструментів ІІІ дозволяється лише як допоміжного засобу для пошуку, аналізу та структурування інформації без підміни власного авторства здобувача. Відповідальність за достовірність, оригінальність і якість поданих робіт несе здобувач особисто. У разі порушення принципів академічної доброчесності застосовуються заходи відповідно до внутрішніх положень університету			
17	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5724			
18	Ключові слова	Туризм, безпека життєдіяльності в туризмі, ризики в туристичній діяльності, безпека в туризмі, страхування в туризмі, безпека транспортного забезпечення, безпека в закладах розміщення, безпека туристичних дестинацій, вимоги до безпеки життєдіяльності в туристичній сфері.			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН ₁	ПРН ₆	ПРН ₉	ПРН ₁₀	
ДРН 1. Критично осмислювати сучасні наукові здобутки та нормативно-правову базу у сфері безпеки життєдіяльності, цивільного захисту та охорони праці, аналізуючи потенційні загрози й безпекові проблеми на межі туризмології, екології та медицини катастроф.	x				Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Написання та захист есе або тез доповідей.
ДРН 2. Аналізувати й оцінювати операційну діяльність суб'єктів туристичного ринку з позиції мінімізації ризиків, планувати заходи та розробляти стратегічні напрями їхнього безпечного й сталого розвитку в умовах мінливого зовнішнього середовища.		x			
ДРН 3. Розробляти та реалізовувати проекти й програми турів (зокрема екстремального, активного та екологічного туризму) на засадах суворого дотримання правил безпеки, екологічної доцільності, соціальної відповідальності та економічної ефективності.			x		
ДРН 4. Приймати оперативні та ефективні управлінські рішення в умовах виникнення надзвичайних, нестандартних або кризових ситуацій на туристичних маршрутах та в дестинаціях, забезпечуючи високу якість обслуговування й захист життя і здоров'я споживачів туристичних послуг.				x	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загал. бюджету часу. денна/заочна форма навчання			Реком. літ-ра
	Аудитор. робота		Сам. роб.	
	Лк	П.з.		
Тема 1. Основи організації безпеки життєдіяльності в туристичній галузі 1.1. Поняття та загальна характеристика безпеки життєдіяльності в туризмі. 1.2. Складові системи безпеки туристичної сфери. 1.3. Формальності та рівні безпеки.	2/2	4/2	12/18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10-15
Тема 2. Ризики в туристичній діяльності 2.1. Класифікація ризиків в туризмі.	2	2	13/19	2, 5, 7, 9, 10-

2.2. Визначення та класифікація надзвичайних ситуацій.				15
2.3. Поняття та склад безпеки життєдіяльності туристів.				
Тема 3. Організація роботи туристичного підприємства із забезпечення безпеки життєдіяльності 3.1. Організаційні аспекти забезпечення безпеки туриста під час подорожі. 3.2. Страхування в туризмі. 3.3. Форми та методи адміністративно-правового регулювання в сфері безпеки туризму в Україні.	2	4	12/18	1, 3, 4, 6, 10-15
Тема 4. Особливості організації безпеки транспортного забезпечення туристичної подорожі 4.1. Вимоги до забезпечення безпеки туриста на залізничному та повітряному транспорті. 4.2. Вимоги до забезпечення безпеки туриста на водних та сухопутних видах транспорту.	2	4	13/19	5, 8, 10-15
Тема 5. Особливості організації безпеки в закладах розміщення 5.1. Загальні засади організації забезпечення безпеки життєдіяльності в засобах розміщення. 5.2. Особиста безпека туристів в засобах розміщення.	2	4	12/18	1, 3, 4, 5, 6, 9, 10-15
Тема 6. Забезпечення безпеки життєдіяльності за основними видами туризму 6.1. Релігійний та подієвий туризм: вимоги до забезпечення безпеки. 6.2. Лікувально-оздоровчий туризм: вимоги до безпеки. 6.3. Безпека при активних формах туризму.	2	4	13/18	2, 5, 7, 9, 10-15
Тема 7. Безпека функціонування туристичних дестинацій 7.1. Екологічна та економічна безпека рекреаційних територій та туристичних дестинацій. 7.2. Система суб'єктів адміністративно-правового забезпечення безпеки туризму в Україні.	4	4	12/18	1, 3, 4, 6, 10, 10-15
Тема 8. Національні та міжнародні вимоги до безпеки туризму. 8.1. Національні гарантії безпеки туриста. 8.2. Міжнародний правовий зміст гарантії безпеки туриста.	4	4	13/18	4, 5, 8, 10-15
Всього за семестр	20/2	30/2	100/146	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кільк. годин денна/заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк. годин денна/заочна
ДРН 1. Критично осмислювати сучасні наукові здобутки та нормативно-правову базу у сфері безпеки життєдіяльності, цивільного захисту та охорони праці, аналізуючи потенційні загрози й безпекові проблеми на межі туризмології, екології та медицини катастроф.	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем.	50/4	Опрацювання незнайомих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами. Написання есе або тез доповідей (з обраної тематики). Аналіз проведеної роботи та	100/146
ДРН 2. Аналізувати й оцінювати операційну діяльність суб'єктів туристичного ринку з позиції мінімізації ризиків, планувати заходи та розробляти стратегічні напрями їхнього безпечного й сталого розвитку в умовах мінливого зовнішнього середовища.	Проведення практичних робіт (виконання завдань відповідно до кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами відповідей.			
ДРН 3. Розробляти та реалізовувати				

проекти й програми турів (зокрема екстремального, активного та екологічного туризму) на засадах суворого дотримання правил безпеки, екологічної доцільності, соціальної відповідальності та економічної ефективності.	Проведення консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.		підготовка до захисту практичних робіт, а також есе та/або тез.	
ДРН 4. Приймати оперативні та ефективні управлінські рішення в умовах виникнення надзвичайних, нестандартних або кризових ситуацій на туристичних маршрутах та в дестинаціях, забезпечуючи високу якість обслуговування й захист життя і здоров'я споживачів туристичних послуг.				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль І			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	32 балів / 32%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль І)	12 балів / 12%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль ІІ			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	32 балів / 32%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль ІІ)	12 балів / 12%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист есе або тез доповідей (з обраної тематики)	12 балів / 12%	Протягом 11-13 тижнів

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8 балів
Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками та незахищена	Робота виконана з незначними помилками, здобувач не достатньо орієнтується в матеріалі	Робота виконана вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі
Написання та захист есе або тез доповідей (з обраної тематики)	0 балів	1-5 балів	6-11 балів	12 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення есе або тез доповіді	Протягом 1 тижня після складання/написання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Брусільцева Г. М. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2025. 214 с.
2. Домбровська С. М., Помаза-Пономаренко А. Л., Рибальченко Н. П. Туризм і право на нього в контексті гарантування безпеки : монографія. Харків : «Діса плюс», 2022. 272 с.
3. Голод А. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія. Львів : ЛДУФК, 2023. 340 с.
4. Кифяк В. Ф. Безпека туризму та страхування : навчальний посібник. Чернівці : Книги-XXI, 2022. 225 с.
5. Козинець В. Безпека життєдіяльності у сфері туризму : навч. посіб. ; Київ. ун-т туризму, економіки і права.: Кондор, 2023. 575 с.
6. Охрименко О. О. Страхування у сфері туризму та готельного господарства. Навч. посібник. Київ : Вища школа, 2025. 258 с.
7. Торяник В.М., Джинджоян В.В. Безпека туризму: навчальний посібник. Дніпро : ВНПЗ «ДГУ», 2024. 284 с.
8. Чорненька Н. В. Безпека туризму: навч. посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2023. 188 с.
9. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навч. посібник. Київ : Атіка, 2023. 264 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

10. Єпик Л. І., Коваленко О. В. Курс лекцій з дисципліни «Управління якістю та безпекою в туризмі»: навчальне видання для студентів спеціальності «Туризм та рекреація», денної та заочної форми навчання. Суми, 2025. 123 с.

11. Єпик Л. І., Коваленко О. В. Управління якістю та безпекою в туризмі. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять та організації самостійної роботи здобувачів спеціальності «Туризм та рекреація», денної і заочної форми здобуття освіти. Суми, 2026. 33 с.

6.1.3. Інші джерела

12. Маринін М. М. Туристські формальності і безпека у туризмі. Безпека міжнародного туризму як найголовніша його умова. URL : <http://infotour.in.ua/marinin24.htm>

6.2. Додаткові джерела

13. Про туризм: Закон України від 1995. № 31 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95>

14. Про страхування: Закон України від 1996. № 18 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96>

15. Управління якістю та безпекою в туризмі : курс на платф. Prometheus. URL : https://courses.prometheus.org.ua/courses/coursev1:Prometheus+TOUR101+2021_T1_5/course/